

Издаје Недјељом.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ и АУ-
СТРО-УГАРСКУ (с БОС-
НОМ и ХЕРЦЕГОВИНОМ)
за годину 6 ф., на по год.
и ф., на четврт године 1 ф.
3 50 новчића.

За све остале земље у
ЈЕВРОПИ и АМЕРИЦИ: на
годину 20 франака, на по
године 10 франака, на чет-
врт године 5 франака.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији „Гл.
Црногорца“ на Цетиње, а
може се и картом упут-
ницом на пошту у Котор.
Доплати шаљу се уредниш-
тву. Рукописи се не враћају

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе неће
и на дуже вријеме мање

ТЕЛЕГРАМИ „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПЕТРОГРАД, 27 јула. (За прош-
ли број касно стигло). Министар ино-
страних дјела, г. Н. Гирс, кренуо је
јуче из Петрограда за Францесбад и
Гастајн.

ГАСТАЈН, 27 јула. Тесар Фрања
Јосиф I. изјавио је Цару Вилему како
се радује што Цар тако добро изгледа.
Около 8 часова кренуше Величанства
аустријска из дворца купатила; Цари-
ца је пошла у вилу (Ћетникован) Ме-
ран, Тесар у Штраубингерову гости-
ницу, гдје је, мало затим, дошао принц
Вилем да врати Тесару посјету у
име Цара њемачког. На 8½ часа
врну се Тесар са принцом Виле-
мом у дворца купатила гдје су пили
чај у Цара Вилема и остали један
сахат. Калноки је стигао на 8½ часа
у јутру и примио на 9 ч. Бисмарка,
који је дошао да му врати посјету.
На 4 ч. по подне био је објед у Цара
Вилема.

ГАСТАЈН, 27 јула. Данас је Цар
и Тесар један другог походио. Тесар
је примио Бисмарка, министре и до-
стојанственике њемачке, а њемачки
Цар примио је Калнокију. На обједу
у Цара њемачког није било никакве
наздравнице, Цар и Тесар пили су
своју чашу у тишини.

СРИЈЕДАЦ, 27 јула. Министар
иностраних дјела Цанов поздравно је
поздрављивши отоманског добродошлицом
и позвао их да сврше своје послове
тако да би потпуно задовољили добро
жељење смјерове Султанове и великијех
држава и живе жеље књажеве за добро
народа.

ГАСТАЈН, 28 јула. Цар њемачки
кренуо је данас са принцом Вилемом и
кнезом Рајсом на 2 ч. по подне, за Салц-
бург. На подне га је походила Царица
и опростила се с њим. Тесар Фрања
Јосиф дошао је Цару на 1 час и
остао у њега до поласка, допратив-
ши га до кола. Владаоци су се растали
на најсрднији начин, изгрливи и
изљубивши се. Овај расанак све је
гануо до срца. Скупљени свијет по-
здравио је Цара и Тесара живијем
усклицима. За тим су се Бисмарк и
Калноки возали два сахата на једним
колима. На 8 час био Калноки у Бис-

марка да се с њим спрости, јер сјутра
полази дома.

БЕРЛИН, 28 јула. Војни пуко-
вођа њемачки у Петрограду, генерал
Вердер, постао губернатором Бер-
лина.

БУДАПЕШТА, 30 јула. Тесар
је написао писмо угарском министру
пресједнику Коломану Тиси, у ком из-
јављује да су скорашње промјене у
особљу војске учињене једино с обзи-
ром на војну службу. Дух војске зах-
тијева зазор од уставних закона. Тесар
увјерава Тису да има вазда по-
вјерење у њега и позива га да посту-
пи са сваком строгишћу против неза-
коштитих и кажљивих раздржљивања.

БЕРЛИН, 1 августа. Norddeutsche
Allgemeine Zeitung (Бисмарков лист),
наглашује свечаност састанка царског
у Гастајну и вели да у њему нема
пријетње никоме. Тај састанак значи,
да пријатељски односи између двије
царевине не само и даље трају, но да
су још приснији, основани на потпу-
ном узајамном споразуму.

БРИСЕЛ, 3 августа. Тридесет
хиљада скупљених на народни збор
захтијеваху опште изборно право и
епроштај свијем осуђенијима за поли-
тичке кривиче. Са збора је кренуо
народ кроз град у потпуном реду, а
свијет те га среташе уздицама
поздрављаше га одобравајући. — Збор
се разишао без никаквог сукоба.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Балканске земље.

БУГАРСКА. Како је сад у Плов-
диву на окупу турско-бугарска коми-
сија за промјену „органошког устава“
Источне Румелије, вријеме је запита-
ти се, на што иду Бугари, а на што
Турци.

Још у пошљедњој сједници „со-
брања“ изјавио је Каравелов у име
владе бугарске, одговарајући на пи-
тање једног нар. посланика, да бугар-
ска влада неће никад пристати да се
управа румелијска оцијени од бугар-
ске, те ако би то Турци захтијевали,
он ће опет сазвати собрање. Рече да
ће се комисија бавити овим питањем.

ће. За неподпуност нека одговарају
они који се не хћеше потрудити да
овом раду што год припомогну.

153. Baumann Oscar.
Reise durch Montenegro.
Wien, 1884.
154. Boliza Marino.
Relazione e descrizione del Sangiacato
di Scutari.
Venezia, 1614.
155. Boj Turski i Crnogorski g. 1862.
Pjesma od Radovana.
(Fra Grge Martić).
156. Броневски.
Писма морског офицера. Двије ча-
сти.
С. Петербург 1825.
Ође су описани сви војени догађаји
који су се догодили у Босни око Дубров-
ника од почетка 1806, па до краја јулија
1807.

157 Буквар за црногорске школе.
Цетиње у митрополитској типогра-
фији 1836.
158. Вукотић Тома.
Глас с Цетиња, pjesme
Београд 1871.
159. Vrdjević Vuk.
Narodno satirično zanimljive podruge-

ма: Уређење данка Порти, цари-
на, пошта и телеграф и жи-
говина. Велике државе, ако су про-
тивне управном спојењу Ист. Руме-
лије, биле то изјавити за времена, сад
је касно. Успостава пређашње управе
изазвала би буну у покрајини.

Турски чланови комисије захти-
јеваће, као што јављају „Тајме“, ово:

1. Чланак по ком се орг. устав не
може мијењати без одобрења држава пот-
писница, важи навјек. — 2. Исто члан
1 (гл. 1), по ком је Ист. Румелија турска
покрајина под непосредном војном и по-
литичком управом Султановом, само што
ужива самоуправу. — 3. Члан 3 исте
главе, по коме само Султан има право
бранити ту покрајину оружјем, да се из-
мијени. — Члан 7 исте главе о поставља-
њу генер. губернатора да овако гласи:
„Бег. Величанство Султана заступаће у
покрајини Књаз бугарски, који ће бити
наименован за пет година уз одобрење
великијех држава. На крају тога рока
биће књаз поново именован, ако вел. др-
жаве пристају. — 5. Непромијењене да
остану ове одредбе: да се у Ист. Руме-
лији суди у име Султана; да у Ист. Рум.
важе сви турски закони који се не проти-
ве орг. уставу; да се три десетине
прихода Ист. Румелије употребе на оп-
ште потребе турске царевине; да царска
влада има врховни надзор над царинар-
ницама, поштама, телеграфима, мор. свјетил-
ницама, жељезницама, и над фабрикама
оружја и праха у Ист. Румелији; да сваки
уговор између Порте и треће државе оба-
везује и Ист. Румелију и да се власти
Ист. Румелије с Портом дописују турским
језиком“.

Бивши министар Т. Начов из-
дао је брошуру против књаза Алек-
сандра под насловом: Туркома-
нија или политика Алек-
сандра I. у Бугарској. Шта пише
у брошури види се по овоме „моту“
насловног листа: „Кад глава државна
сиђе с пријестола на једну страну, да
се умијеша одмах у уличке борбе, тада
се сам излаже свачему, кад сам главом
нарушава и поткопава своју освешену
и врховну неприкосновеност“. — То
је бар јасно и разговјетно.

ТУРСКА. Као што јављају Н.
Ст. Преси, изјавио је султан ц. рус-
ком адмиралу Каснакову, да је
вољан посвједочити и на дјелу колико
му је мила руска мрњица.

„Пом. Кор.“-а јављају из Цари-
града: Говори се у овданим поли-
тичкијем круговима, да Porta спрема

окожицу великијем државама, у ко-
јој им се јавља каква су упутства до-
били турски чланови комисије за про-
мјену органошког устава за Ист. Руме-
лију. Комисија ће вијећати у Пловди-
ву; прво ће чланови саопштити једни
другијема приједлоге своје владе на
тек кад буду добро проучили те при-
једлоге почеће главна расправа.

Истој брзојављају из Цариграда,
како су њеки преставници великијех
држава запитали Порту, да ли је по-
тина, да је она у погодби с Русијом
због уступања Ерцерума као нак-
наде ратних трошкова те их дугује Ру-
сији. Porta је изјавила да је та вијест
без икаквог основа. —

Три царевине.

Да ли тројство, или двојство царе-
ва, то је сад велико питање те покреће
јавно мишљење у Јевропи. Да ли Ру-
сија остаје у савезу њемачко-аустриј-
ском, или не. Највиши чиновници као да
веле да остаје, но има доста и про-
тивних знакова, има их и са стране
њемачко-аустријске, а још више
са стране руске. Скоро све руске
новине противне су тјешњем прија-
тељству Русије с Аустро-Угарском, па
и сам Катков пише против тога. С
друге стране подривају тај споразум
угарске новине, највише владин „Пес-
тер Лојд“. Па и сам полуслужбени
лист Бисмарков „Келвинне Цајтунг“
погледа попријекло на Русију те се
дотле заборавља да пребације Русији
„незахвалност“ на велим услугама те
их је Бисмарк учинио Русији на бер-
линском конгресу, гдје је Русија то-
боже могла постићи још много више,
само да је хтјела. Руске новине ја-
мачно неће остати дужије те ће се на-
кладно захватити на том пријатељству.

Г. Јов. Павловић послао нам је
ово писмо:

Господице уреднице,

За вријеме бављења мога у ино-
странству налетали су на мене многи
новинари, да чују што о одношајима
Црне Горе и о њеној политици.

С њекијема од ових пустио сам
се у разговоре, али ме ниједан није
„навео“ на то нити ме је икоји „узи-

ЛИСТАК „ГЛАСА ЦРНОГОРЦА“.

ПОКУШАЈ ЗА БИБЛИОГРАФИЈУ О ЦРНОЈ ГОРИ. *)

(Наставак).

У 28 броју „Гласа Црногорца“
прекинуто је штампавање библиогра-
фије о Црној Гори, са обећањем да
ће се продужити кад се прикупи по-
требан материјал. Прикупивши од та-
да једно шестдесет назива књига, које
се мање више односе на Црну Гору,
ево их пред читаоце „Гласа Црно-
горца“.

Немарност наша, која се готово
свуда и свагда показује прамашној
отачаственој књижи, показала се је и
у овоме скромном раду: прикупља-
њу грађе за библиографију о Црној
Гори, јер се нико до сада не потруди
да пошље ма ни једног јединог прило-
га који би помогао да овај рад буде
што потпунији, те да боље послужи
цјели којој је намијењен.

Ја ћу и у будуће припазити овај
рад, те прикупљати колико буде могу-

*) Види „Глас Црногорца“ број 24, 25, 26, 27.

ће. Skupio ih po Boki, Crnoj Gori i Dal-
maciji.

Dubrovnik 1883.
Tiskarnica D. Pretnera.

160. Васильевъ А. В.
Из Черногорин.
С.Пбургъ, типография Траншея 1878.

161. Горде, или како Црногорка љуби.
Написао С. М. Јб.

Нови Сад, шт. Пајевића 1877.

162. Герцеговина въ историчес-
комъ, географическомъ и экономическомъ
отношенияхъ

С.Пбургъ 1875.
Типография департамента удѣловъ.

163. Драговић Марко.
Реорганизација духовенства въ Чер-
ногорин.

„Церковно общественный вѣстникъ“
Н.ро н.ро 20, 21.

Петроград, 1882.

164. Драговић Марко.
Православная Семинарія въ Цетиње.
„Церковно общественный вѣстникъ“.
Н.ро н.ро 60 и 64.

Петроград 1882.

165. Драговић Марко.
Љетописе црногорски. (Починио 1471,
а свршава 1749 годином.)

Црногорка за 1884 годину бр. 44, 45.

166. Denton (W.)
Serristori (Conte). La costa dalmata e
il Montenegro.

Firenze 1877. Barbera.

167. Дучић Никифор (арх.)
Примједбе на „Коментар Горског
Вијенца“.

Београд 1870.

168. Дучић Никифор (арх.)
Јенишковија Зетска и Дабарска.

Гласник ернеког ученог друштва.
Књига 57.

Београд 1884.

169. Друштво за подизање и гајење
шљива у Црној Гори.

Цетиње, државна штампарија 1882.

170. Записки књазя Долгорукаго.
Ове записке цитира на више мјеста
Милаковић.

Ово су записке овог књаза Долгору-
кова који је долазио у Црну Гору кад се
је у њој био појавио самозванца Шћепан
Мали.

171. Закон о ванбрачној деци.
Издао књажевски Велики Суд.

Петиње, 23 априла 1886.
Државна штампарија.

мао на пенит", јер бих у том случају свакојему од њих показао врата.

Онијема, с којима сам се пустио у разговор, казао сам одмах с почетка, да од мене могу чути само *моје субјективно мишљење*, а никако мишљење владе црногорске, јер пит сам позван ићи имам овлашћења да разлажем или да тумачим њене мисли.

Као што обично бива у таквим приликама, новинари удешавају и прекрајају овакове разговоре на свој начин, сваки према програму свога листа, према циљевима које мисле тијем да постигну и на изишлетку према укусу своје публике.

Тако су и моји разговори изашли у новинама већином *не онако како сам ја говорио неко како је дотичијем новинарима угодно било да их представе*.

Нарочито морам од себе одбити да сам се упуштао у разлагања о догађајима који могу наступити, јер ја сваку конституционалну политику сматрам за беспослицу, с којом се могу заимати матора дјена, кад немају друга озбиљнија посла.

Исто тако ваља ми изјавити да нијесам Ђукић и Сливичу сабио у једну тикву, јер врло добро знам да постоји велика разлика између *народне* политике, ако је и с несрећом окончана, и између *ценоградне*.

Према овом држим да ће ми сваки одобрити, кад кажем, да ја могу одговарати само за оно што сам сам зборио, а не за оно што ми је у новинама подметнуто или придато или изврнуто.

Али не устежем се овјје признати, да има нешто из мојих разговора што је у тијем листовима нетачно представљено. То је оно што сам зборио о "Црногорству". Тога се не одричем. То је моја политичко-народна вјера, коју сам исповиједао још прије него што сам дошао у Црну Гору, коју исповиједам и данас, и коју ћу исповиједати и ако ми буде суђено да пођем из Црне Горе. Ја с њом стојим и падам и не одступа од ње нипоме за љубав, на звао се ја министар или само *заступник* министра или макар и пошљедњи писарчић црногорски. Ја сам ту вјеру исповиједао и онда кад сам кроз ретку тамничарску прижељкивао слободу; ваљало је се ни сад одрећи, кад сам у земљи слободе и на правом огњишту њеном; у земљи која је *само том снагом* одржала српску државу на овим странама, кад је Српство на све стране подлегло; у земљи која је *само том снагом* одржала на висини српски барјак чист, свијетло и неокаљан; у земљи која је данас цијелом народу нашем још једино сидро спасења и која *само том снагом* испуњена и данас може подићи Српству: Не очајавајте!...

Ја не знам подудара ли се у то-

ме моје мишљење са мишљењем владе црногорске, али ја га се ни по коју пијену одрећи не могу, јер одрећи се Црногорства значило би одрећи се оних крвавих мученика који су Црногорством Српство одржали на овим странама, одрећи се Царевлаза, Граховца, Вучјег Дола, Фидине и т. д., одрећи се оних стародавних српских врлина које су на жалост изишле у великом дијелу Српства, а помоћу којих се једино може обновити Српство.

Ко неће Црногорством да лијечи Српство, тај хоће да му Српство постане поруга себи и свијету, и туђа метла.

То је мој одговор на изјаву у потоњем броју "Гласа Црногорца".

Цетинје, 3. Августа 1886.

Јован Павловић.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ.

ЦЕТИЊЕ, 4 Августа.

(Из Догра.) У педјељу вече кре-нуо је Његово Височанство Господар и Њаз са Њазом Нашљедником Данилом, Њазом Петром Карађорђевићем, г. министром Станком Радовићем, и г. ц. руским министром К. М. Аргиропулзом, преко Будве, за Бар; у пратњи су и др. рек. лекар др Ферије и проф. Симо Матавуљ.

(Парастос Њазу Данилу I.) У петак је био годишњи парастос Њазу Данилу I. у цркви цетињског наместира. У цркви су била Њихова Височанства Њаз и Њагиница, Њена Свјетлост Њагиница Даринка са Њагиницом Олгом, и сви чланови свијетлог нам Дома владалачког. Чинодјејствовао је високопреосвештени г. митрополит са свештенством. После је задушног помена црквеног била су Њихова Височанства с Њазом Нашљедником у Њагинице Даринке.

(Угљена руда.) Као што јавља г. војвода Симо Поповић, нашла се код Ушња, близу мора, велика руда каменог угља. Ванор Господарев, који се тада десно код Ушња, узео је тог угља за своју машину, те се одмах могло видјети да је угљ од најбоље врсте. Из Котора нам јављају да је тамо прије више мјесеца нашао которски адвокат, г. Ђулије, трагове од угља око Лепетана, па је одмах казао да тај угљен има своју много богатију језгру око Ушња. Надамо се да ћемо други пут моћи јавити што више и потање о том на јеру који може бити богат извор по нашу државу.

(Личне вијести.) У прошлу српједу приснио је на Цетинје, са цијелом својом породицом, управитељ министарства просвјете, г. Јован Павловић.

Из Великог Суда.

Г. 1879.

Бр. 50.
24 Јула.

Смрт Луке Мићов Јоветића с Љуботиња.

И овај случај по а ује, како се из најневинијег почетка, тако рекућ од шале, може да изроди несрећа и смрт, ако се не паз на оружје. Уједно се види, колика је свијест у нашем народу, кад се већ несрећа догоди, у р зазнавању кривице и у суђењу кривца, и колико зна племенито пратити, као што се умије витешки осветити.

Међу свједоцима догађаја испитан је најпрво:

Перо Богданов Јоветић; он каже: "Мени је десет година, али ћу истину казати, како је било у почетку свађе са Пером Којичићем."

"У село, под наше куће, турасмо се обојица каменом. У то дође Јоко Мићов Јоветић, па ми рече: 'Пребаци ти га овај Пунавац! но му га сад пребаци!' И ја му га пребацих. Потље сједосмо један до другог код Јока; онда Јоко рече: 'Сад који ће којему шаку у брво довијети?' Ја рекох, 'нећу'. Он и опет понови. Тада довијех Перу шаку до уста; он ми не даде, но се похватасмо, посећи се, један другог не могамо обавити. — У томе не раздвоји Јоко и не даде ни се свађати, но пођосмо обојица кући."

"Потље пет дана, на 8 јула о. г., пођох код брава (оваца) и са мном Нико, мој брат, коме је дванаест година, и рођак ми Васо Савов. Кад дођосмо украј куће Пера Којичића, стадосмо, и Перо дође, онда му рече мој брат Никола: 'Што си се, Перо, свађа с Пером, мојим братом?' Перо му одговори: 'Ми смо се палили.' Нико му и опет рече, да је чуо е сам га био. Перо му на то одговори: 'Па му море бити.' Тада му Јоко рече: 'Ако си син Којичић, сад се обидите, јер хоћу да видим, који је јачи.' Онда се похватасмо и сами раздвојисмо, јер се најјачат не могамо, колико ни пређе, кад смо се првих дана јакали. Кад се тог пошљедњег дана похватасмо са надзором Њиковим, Нико пође дома."

Перо Којичић Пунавац потврђује вас доказ о његовој свађи са Пером Богдановим, као што је и овај казао. Перу Којичићу је тринаест година.

Илија Перишић Јоветић, с Љуботиња, каже:

"Каза ми Нико Богдов, брат Пера Богданова, да се побио Перо са Пером Којичићем, а што више, запануо је Лазо Савов Пунавац близу Ђе су се оба Пера свадили. Ја пођох на мјесто Ђе су се Ђеца свађала и не нађох их; но Марка Пунаваца, стрица Пера Којичића, и Лаза Савова. Ја му рекох: 'Што цунтава ону Ђецу да се свађају те да ми прште ону сирочац?' Он ми се примаче и припесе ми шаку до уста, говорећи: 'Нијесам ништа кривљ по ти.' Ја му рекох: 'Јеси' и ударих га шаком по уста, на се похватасмо. Тада дође Саво Перов Шоћ, Лука Мићов Јоветић, Стево Илијин Јоветић и Илија Богданов Пунавац, те не раздвојисмо, и у томе раздвоју пуче пушка и уби Луку Мићов Јоветића. Пошто Лука паде, скочи Лукин брат Перо и ухвати малу пушку у руке на рече: 'Убићу Марку Иванову Пунаваца!' и грену пут њега. Марко

га закуми: 'Не, за Бога, Перо, е га ја не убићу!' Перо пође да види пушку Саво Перова Шоћа, а кад виђе да је истурена, рече: 'Немој који да убије Саво Перова Шоћа, јер је он убио Луку у раздвоју!' — Нико Савов, братучед Луки, не чувши тога збора те незнајући ко је убио Луку, удари косијером у три пута Марка Иванову Пунаваца, који бјеше на мене пуцку извадио. Марко паде; у томе скочи Филип Николин Јоветић и дохвати Марка. С отијем се свађа раздвоји."

Марко Иванов Пунавац каже:

У неђељу, 8 јуна, чух да се свадбо и опет син Богданов и Којичић. Ја пођох да виђу. Кад ту, бјеше доиша Филип Николин Јоветић и Илија Богданов Пунавац, и бјеше дијете Богда Перишина, а Којичић дома пона бијаше. Онда упита Филип Николин дијете Богданово: 'Што ти би са сном Којичићем, и јели ту био Лазар Савов?' Одговори му, да није. У томе дође Јоко Мићов, па ми рече: 'Говориш ли да сам ја пређе јецу свађа?' Рекох му: 'Не говорим ти, већ ко буде, платиће.' Илија рече, да сам ја свему крив. Ја му одговорих: 'Нијесам, Бога ми, више, но јесили ти.' Илија, веома срдит, удари ме шаком по уста један пут. Тад скокисмо Илијини рођаци, те ме низ један камен оборише. Потље се дигох да виђу Ђе је Илија, а Перо Мићов извади пушку и окрену пут мене. Ја му рекох: 'Не убијме, Перо, јер сам прав,' — па пушку извади, но не знам, бјех ли је пређе извадио или не. Онда Нико Савов Јоветић заману косијером и удари ме по глави. Крв ми очи зали и, кад је очистих, окренух малу пуцку пут Ника, он ме и опет једном, па другом, удари косијером по глави. Потље не знам, што је било, јер ми крв очи бјеше склопила."

Нико Савов Јоветић, братучед Луке Мићов, каже:

"Све је истина што кажу о смрти пок. Луке Мићов Јоветића, како што је и Илија Перишић казао да сам ударио косијером три пута по глави Марка Иванову Пунаваца; јер се оклићем суду, кад чух да Лука погине, неко рече: 'Уби га Марко Иванов Пунавац.' По томе мислећи да га је он убио, ударих га косијером по глави. Филип Николин Јоветић скочи, Марка прихвати а мене одбаци, и с отијем се свађа прекиде."

Саво Перов Шоћ казује да је све истина као што Нико Савов Јоветић и Илија Перишић Јоветић кажују и да ми се пушка нехотично у раздвоје омакла и убила Луку Мићов Јоветића."

Велики Суд, за боље увијерити се, да ли је Саво нехотично Луку убио, посла за Пера, истог брата покојнога Луке, који је овако испричао вас несретни случај о погинућу свог брата:

"Била су се свађала Ђеца, Перо Богданов Јоветић и Перо Којичић Пунавац, и мало се бјеху изгребли. У тај час дође Марко Иванов Пунавац, тад рече Илија Перишић Јоветић: 'Занито пушти, Марко, да се бију она Ђеца, мој братанић и твој синовац?' Марко одговори: 'Ја нијесам за то више крив, по ти; и примаче се Илији, а Илија исти час удари Марка шаком. У исти час ми скокисмо да их раздвојимо и, у тој скавањи, пуче пушка и уби Луку Мићов Јоветића. Док неко рече: 'Уби га Марко Иванов' и ја извадих пуцку да убијем Марка; а Марко рече, кумљећи: 'Не убиј ме, нијесам га ја убио,' и паде при земли. Ја рекох Саву Перову: 'Уби ли га ти?' — Он рече: 'Нијесам.' А ја виђех да

Сабрана Чубром Чојковићем, па и њим издана истим.

У Лајпцигу печатано код Б. Таухнида јуниора 1837.

190. Никола I.

Балканска Царица.

Драма у три радње.

Цетинје 1886. Државна штампарија.

191. Новаковић Стојан.

Акценти штампаних слога српско-славенских књига црногорских и метачких. Београд, држ. штамп. 1877.

192. Накићеновић Јован.

Лука Вукаловић војвода ерцеговачки. Нови Сад, 1874.

193. Описаніе Црне Горе.

1. Кратки преглед на географическо-статистическо описаніе Црне Горе, као што е написано у "Грлицу" 1835.

2. Извод из описанія о Црној Гори учинићий 1839 по заповіди Государевой за графа Карачая.

Магазинъ ербеко-далматински за годину 1860., у Бечу.

194. Онгаро Франћешко.

Црногорка, превео Јустин Шишић.

Нови Сад 1876.

195. Петровић Петар II.

Прокламација Дубровчанима и Бокељима (1848 ?)

172. Јастребов (И.)

О православним српским старим и новим црквама у екадарском округу.

(Гл. срп. ученог друштва.) Књ. XLVIII. Београд, 1880.

173. Јакшић Ђуро.

Јеласвета Њагиница Црногорска, драма у пет дјелова. Београд, 1868.

174. Пустрована ратна хроника.

Уређивао Змај Јован Јовановић.

Издање и штампана А. Пајевића.

Нови Сад 1877.

Тамо има доста биљеска за историју потоњег црногорско-турског рата.

175. Krasinsky (Conte).

Montenegro and the Slavonians of Timok.

London.

176. Карадић Јер. Обрад.

Црногорска Вила, или пјесма о почетку војскања Црне Горе с Турцима. Београд 1869.

177. Казивање стари Требишана и архива — ратна Малише и капетана Бошка Бујића — Никшић.

У Београду 1842.

178. Кауларсџ Никола барон.

Замјетки о Црногори.

С.Петербург год ?

179. Ковачић Ристо.

Прилози за повјесницу Боке Которске. 1 и 2 свесчић.

Има података који се односе к историји Црне Горе.

У Дубровнику, печ. Др. Претнера 1878.

180. Карадић Вук Стеф.

Српске народне пјесме

Књига V.

181. Костић др. Лазо.

Максим Црнојевић, трагедија у пет радња.

Нови Сад 1866.

(По други пут издата у Новом Саду 1872.)

182. Медаковић Милорад.

Законик општи Црногорски и Брдеки. Установљен 1798 года октомбра осамнаестог числа на Цетинје.

У Земуну, књигопечатња дра. Д. Медаковића.

183. Левичић Х.

Црногорац, или страдања хришћана у Турској.

Србеки од Ст. Новаковића.

Свеска I. Нови Сад 1857.

Свеска II. Нови Сад 1857.

Свеска III. Београд 1867.

184. Майковъ А. А.

Исторія Србскаго Языка въ связи съ исторіей народа.

Москва 1857.

Историју српскога народа, коју је написао Мајков, превео је Ђ. Даничић. Штампана је у Биограду у државној штампарији 1876 год.

185. Миклошић Франц.

Српски Господари Црнојевићи, прилог историји Црне Горе од...

У Бечу, 1886.

У штампарији Академије наука.

186. Милутиновић Јован С.

Спјев српско-црногорског рата против Турака 1876 и деветодневни бојеви Црногораца по долини Зете 1877.

Београд, 1877.

187. Макензи М. и Ирби А. П.

Путовање по Славенским земљама турске у Европи, с Инглеског превео Ч. Мијатовић.

Београд 1866.

188. Милутиновић Симо.

Пјесанија Црногорска и Херцеговачка сабрана Чубром Чојковићем Црногорцем. Издава Јосифом Миловукком.

Част прва. У Будиму у кр. Свеучилишта Унгарског печат. 1833.

189. Милутиновић Симо.

Пјесанија Црногорска и Херцеговачка.

је Саву пушка омакнула, па му рекох: „Виђи каква ти је пушка!“ А Саво кад виђе да му је пушка празна, рече: „Удри Лука, убиј ме!“ Онда га ја дохватих за руку и макох га на страну говорећи: „Немој који такнути Саву, ко не мисли мене убити!“ — А Марко Ивов, кад се дигнуо, кренуо је да бјежи, а мој рођак Нико, мислећи да је Марко убио Луку, притрча и удари га три пута косијером по глави; у томе га ухватише.

„Ја, пошто сам био очевидац да је Саво убио нехотично мог покојног брата Луку, — халаливам му га пред Богом и судом, да га никад за то поговорит нећу, ни ја ни мој нико, а Велики Суд молим да Саву ослободи те да иде дома.“

По томе Велики Суд пресуди и ослободи Саву тавнице и сваке друге казне, а Илију, који је најпрви почео свађу, осуди да одсјеђи затвор од три мјесеца, тако исто и Ника, који је ударио Марка косијером. Сувише да плате обојица поједино учинене трошкове и путнице око те парнице (осим укиног трошка, који је Перо примио на себе).

Књижевност и наука.

О народности у историји са правничког гледишта.

(Свршетак).

Одвине је важно питање, како се чине позајмљивања? — Добро је, ако се то чини ушљед увијерења, да је позајмљено боље од свга, но ако се при томе непрестано презире своје, то се, шта више, и добро позајмљивање обраћа у рђаво. Треба бити врло опрезан према народноме осјећању. Народ никад не увиђа, да је он заостао. Он вазда живи једнако и вазда цијени, обожававише свага оно, што он има, па било то добро, или рђаво: он гледа на то као на прудукт свог рођеног духа. Осудити га зато ми немамо никаквог права бити основа.

Ако ћемо уводити ипострано и презирати своје то ће бити увреда за народ, а то је одвећ опасно.

Говорећи о националности, ја сам имао у виду, да сваки народ, свако племе има своје народне особине исторички добивене, а не урођене. Са те сам тачке ја до сада разгледао питање о националности. Но ми се с тим појавом вазда не сретам у историји. Тако врло често један народ покори други и освајач савршено подјармљава побјеђено племе и насилно га доводи до истраге свих његових особина. У историји сваке државе ми находимо много таквијех примјера.

Готово су све јевропске државе разно-племене и у многим ова или она племена најпрвије су присаједињена, а послје су изгубила своју националност, претопивши се у племе које му господари. У наше вријеме, при свему реченоме, влада миљење, да свака народност, свако племе, по праву мора имати своје особито државно биће. Решавајући то питање ми се срет-

мо са великим тешкоћама. Прије свега тешкоћа се састоји у томе, што треба бити на чисто, што се разумије под народношћу? Ми знамо, да се атрибут народности мијењају, од њих има најтрајнију вриједност језик. Но што ће се радити у томе случају, ако народ, говорећи једним језиком, не шћедне саставити једну политичну цјелину? Сјеверно-америкаске државе биле су најпрвије енглеске колоније, но послје оне нијесу шћеле да се находе под једном влашћу с Инглеском и ослободиле су се од ње. Дакле кад би се слиједило принципу да је националност скопчана са државношћу, могло би се заповједити питање о повратку сјеверно-америкаских држава под енглеску власт.

Сва словенска племена, без сумње говоре једним језиком, те држећи се тога правца она би морала саставити једну државу. Међутим, остварење тога преставља велику тешкоћу и ни једна се држава неће добровољно сагласити да издјели из свога састава разна племена, која не припадају господарском народу. Говорећи о остварењу права националности наводе доказ, да сваки народ има своје особине, националне разлике, и да у интересима културе треба оставити свакојему народу, да се слободно развија у засебној држави теда би се из тих особности развила самостална народна култура. Мени се чини, да је то тешко примити.

Историја показује, да је већина држава смијешаног постапка, да се шта више тако стари народи, као Римљани, Грци, Французи (смјеса римскога народа, Келта и Германаца) не појављују савршено једноплеменити. Мијењање народа, како прича историја, није било штетно по развитак културе, на против, смијешани народи обично су се показивали врло енергични посноци културе, те тако смјеса народа не само да није убитачна, него, напротив, води к значајном савршенству. Тијем се доказује, да култура не захтјева, да свако племе мора саставити засебну државу. Осим тога такав принцип води к јачој мржњи и партикуларизму међу појединим народима, међутим, у историчном ходу ми непрестано сретамо факт да се свако непријатељство међу људима све више и више углађава — умањује.

Ми ћемо виђети, да се историја почела с поцијенаности фамилија још до племенско-општинског периода. Као што сада поједине државе често ратују једна с другом, тако су у то вријеме војевале међу собом поједине фамилије.

Даљи ход историје састојао се у томе, што су се поједине фамилије слиле у једно племе и образовале племена, општине, које су у своје вријеме врло често биле у непријатељским одношајима. Извјесно је из словенске историје, да су разна словенска пле-

мена непрестано међу собом ратовала. Осим тога могуће је остварење интереса разних народности и помимо те предностике, да свако племе мора саставити особиту државу. Та могућност наступа при федеративном устројству државе, при којему се поједина племена, улазећи у састав извјесне државе, не подјармљују.

Ми имамо примјера таквијех федеративних држава, састојећих се из разних народности, као Швајцарска, у састав које улазе Талијанци, Французи и Нијемци. Сва три су разна племена савршено задовољна тим, што сачињавају једну државу, и код њих се непримјећава никаква тежња, да се раздјеле па да се саједине са сусједним, великим, државама. И тако савременост даје нам примјер помирења различитих народности у једну државу. Руковођени горе реченим ја не налазим могуће теоретично истакнути начело, да свака националност мора састављати засебну државу. Али ипак треба ријешити питање о томе, гдје лежи основа тежње за самосталну народну мету? Факт је непобитан, да у садашње вријеме ми видимо, да народности теже за таквом метом.

Такву су тежњу више пута показали Срби и Грци подижући оружје да се ослободе од Турака, а затим и Италијани. Томе се није дивити; по основу такве тежње треба тражити, не у интересима културе, који се постизавају и присаједињењем разних народности у једну државу, него у томе што не умије задовољити их. Словени и Грци под владом турском а и Италијанци под владом аустријском били су подјармљени, народност је страдала, па је од туд и ника тежња изаћи испод тога јарма.

У садашње вријеме тежња за ослобођење подјармљених народа напла је себи подпору у крупним особама.

Тако су Италијанци напла себи подпору у Сардинском краљу и Француском Императору, а Словени у Руском Императору.

Шта се, како ће се објаснити факт, што се те тежње, незаконите с правничког гледишта, подуширу господарима? То се објашњава: савременим погледом на државу. Сада се на државу не гледа као на својину господарева, као на његово приватно добро, и једним од главних елемената државе признаје се у садашње вријеме народна воља.

Што се народна воља у савременој Јевропи признаје једним од главних елемената државе, за то смо ми објавили прије свега филозофи XVIII-га вијека. Од тога времена та идеја улази у опште сазнање, и тим се објашњава, што се инострани господари

постављају на страну народа, шта више и противу мјесних господара, и помажу му, да се од тих господара ослободи. Значи, савремено питање народности, то је питање народне воље. Гдје народна воља не налази могућим помирење с господарском народношћу или господаром, тамо се она изказује противу постојећег поретка, и захтјева ослобођење, а будући се сада не гледа на државу као на својину господара, него као на живи скуп појединих лица, којима се воља признаје главним елементом државе, то господари, који су прокинути савременим духом — господарским идејама, стају на страну народа, признајући му тијем, у исто вријеме, врховну вољу.

Слиједећи томе принципу, јасно је, да није као *conditio sine qua non* скопчана народност и државност; него се једино тражи *признање народне воље*. Ја држим, да узрок тежњи појединих народности одијелити се, изаћи из састава извјесне државе, није културна потреба, него што извјесно племе не може да споси јарма господаре народности. Ако таква држава нађе начина да помири интересе различитих народности у својим предјелима, то наравно неће доћи до устапка, до међусобног рата. С тога гледишта објашњава се и то, што се понекад и једноплемене државе, не могући у заједници задовољити своје потребе, цијенају на разне дијелове. Тако су поступиле сјеверно-америкаске државе ненаходећи задовољења својих потребама у то вријеме, кад су састављали цјелину са Инглеском и услјед тога су се одијелиле од те државе.

Подјармљеност неких словенских племена наводила је у литератури врло честу нажњу књижевника на питање о народности. Прије 15—20 година то је питање особито обратило на себе нажњу партије тако званих Славенофила, т. ј. оне групе писаца, која полази са гледишта, да развиће сваке народности треба да буде чисто народним. У основи тога пачела лежи мисао, да свака народност има извјесна урођења, од постапка својства, која она мора као завјет чувати. Значи по миљењу тих књижевника свако је позајмљивање са стране штетно. Противу партије славенофила истакла се у Русији друга партија прозвана „западњаци“. У споровима међу те двије партије више се пута претресало питање о народности. Ономе, који би жељно да се позна с тим питањем, препоручују се између осталих два дјела: Једно је од њих под насловом „Историја славянских литератур“ ком је писац бивши професор Петроградског Универзитета Пинин; другом је наслов: „Националност вој Историји и литератури“, а писац му је професор Петроградског универзитета Градовски. Пинин више нагиње западњацима, а Градовски Славенофилима.

Борисъ.

„DIE SERBISCHEN DYNASTEN DER KOJEVIĆ. Ein Beitrag zur Geschichte von Montenegro. Von Franz Miklosich, wirklichem Mitgliede der kais. Akademie der Wissenschaften. — Wien 1886. In Commission bei Carl Gerold's Sohn, Buchhändler der kais. Akademie der Wissenschaften.“

Препечатано: Aus dem Jahrgange 1886. der Sitzungsberichte der phil. hist. Classe der kais. Akademie der Wissenschaften. CXII. Band. I. Heft S. 29. и т. д. Српски господари Црнојевићи. Прилог историји Црне Горе, од Франца Миклошића, правог члана академије наука. У Бечу 1886. и т. д. коло велике 8^е стр. 66. Цијена?

(Наставак.)

У другом пијесу моли Скендербег Црнојевић дужда и господу млетачку, да не узимају парне на свиту (материју за одјело), коју ће му тамо у Млеткама купити слуга *) његов војвода Скендер за једну тисећу и пет стотина дуката... неколико атлаза и хазаде (аздију горњу хаљину) и хамука (дамаста) и других свити, што потрбује за нас (за њега, Скендербег) и за остали двор њаш (његов) — као што нијесу узимали ни

*) Слуга је чин данас на прилику министарски.

О овој прокламацији спомиње М. Г. Медаковић у књизи „Црна Гора и нека објашњавања о њој“ у Новом Саду 1868.

196. Петровић Петар II. Пустињак цетињски, списано у Црној Гори на Цетињу 1833 године. Цетиње, у штампарији црногорској 1834.

(Нема у издању браће Јовановића.)

197. Петровић Настас.

Независност Црне Горе.

Београд 1874.

198. Поповић Стеван.

Гусле Црногорске или народне пијесме, подеснице и напјалице. Београд, књигопечатња књ. ербеког 1858.

199. Поповић Томо Крстов.

Херцег Нови, (у спомен петстотогодишнице му сабрао и сложио...)

Овђе има података за историју Црне Горе из времена кад су ратовали Црногорци са Французима у Боку Которском. У Задру, печ. И. Водице 1884.

200. Намучина Јоаникиј архимандритъ. Живљ Али паша Ризванбеговица Стољанина вирија Герцеговинскога.

Има података за историју Црне Горе из спошаја Али паше са владом Цетром II.

201. Поповић-Липовац Јован.

Россија и Черногорія.

С.Петербург, год. ?

202. Рашић Милан Давид.

Црногорка, или стање Црне Горе за владе Петра II. Његуша и његови предшаственика.

Беч, 1852.

203. Српско Огледало.

Збирка јуначких пијесама о ратовима Црне Горе са Турецком.

Виноград, 1846.

204. Сундечић Јован.

Кула Баја Пивљанина легенда из XVII. в. Цетиње, држ. штампарија 1877.

205. Sundčić Jovan.

Angjelia Kosorića. Istiniti događaji iz početka našega vjeka po kazivanju naroda.

U Zagrebu 1883.

Akademijaska knjižara L. Hartmana (Kugli i Deutsch). Dionička tiskara.

206. Слава Црногорска.

Српске народне пијесме о јуначким црногорским и бојевима Црногораца с Турцима. Издање српске књижаре браће М. Поповића.

У Новоме Саду 1883.

Штампарија А. Фука.

207. Устанак у Боци Которској 1869. (С чешког превео Стојан Новаковић.)

Виноград, 1870.

208. Холечек Јосиф.

За слободу, црте и слике из црногорских и херцеговачких бојева против Турака, превео с чешког К. Даячин.

Нови Сад, 1881.

209. Heequard H.

Histoire et Description de la haute Albanie.

Paris.

Ово је дјело бившега више година у Скарду францускога консула Екарда.

210 Црногорски јунаци.

Народна пијанција у седам пијесама. Издање српске књижаре браће М. Поповића.

У Новоме Саду, 1883.

Штампарија А. Фука.

211 Шобајић М. М. Црногорац.

Бесмртни јунак.

Београд, 1871.

(Продужиће се кад се прикупи материјал.)

Марко Драговић.

прије, никад од старијих његових и куће му;

треће писмо пише он властелину у Млеткама, по имену Андри Гриту, којег назива родитељем својим „безгрешним“ (ваљда: поочимом) и препоручује му још и посебне све оно наговјештено ето у писму том првом и другом;

четврто је писмо истом Андри Гриту, у ком јавља како шаље к њему свог „слугу Шефна... тамо му е — вели — умро брат Свила“ па га моли, да на руци буде тому Штевану код власти и учини „тои иманье братино да му даду, що му буде остало на смрти овомузи слази“ покојни брат му Свила;

пето писмо пише зету свом Јерониму и сестри Антони и пише им милости „два твораца (хлеба сира) и две пастрвѣ раскљане“, раскљане, срећне, те да му се и они јаве „и зте мои бродиме и светро мои госпође Антонио, пишете ми за сваку работу вашу и о здрављу вашему и о животу ваше милости и що потребуе вашој милости, и нахои се на овем крају.“

шесто писмо пише „милон и любимон сини (сваси) госпођи Изабети... прѣвзлюбленому сину господину Соломону“ па им јавља „како ни (нашега) бог сподоби обладати и господиновати земљу сею деда и оца“ свог; шаље им на дар „два миеха (мјешине) сира (свјежега) и петм пљарѣ (хлеба) рибѣ (суве) и три сирѣ твораце“ па вели: „пошлите ми книжицу о вашем здрављу, да знамо, како живете на тихих странах, и за сваку ми работу одпишете“...

седмо писмо пише он „пријатељу старому, господину кнезу Шефну, велике пољаче (палате) и прѣвѣгле господе бнѣтѣчке (млетачке) драгоману (тумачу)“ и препоручује му слугу свог војводу Скендера и шаље на дар „две пастрвѣ“.

Свијех седам ових ерских писма написана су у исти мах — по свој прилици око нове године 1523. као што се види из друа два писма талијанска, која су им додата и писана и потписана у Будви, једно дне 2. фебруара 1523. а друго одмах сјутра дан: прво дужду млетачком Антонију Гриману, а потоње Луки Пасту, коморнику у палати (на двору) у Млетцима.

Али, нити та ерска писма нит' ова два талијанска — доспјеше куд и ком намијењена бише, у Млетке, него сасма чудним путем и неприликом одоше најприје у Марину па у Горицу и напослѣтку у поменути архиву, у Беч...

У трећем дијелу расправе ове, казује се у додатом извјештају њемачком: како су проиша и куд доспјела писма поменути и приказана.

Скендер-бег Црнојевић оправи та писма своја у Млетке (Венецију) по нарочитом посланству: по свом „слуги“ војводи Скендеру, којег у писмима помиње и препоручује, и по „слуги“ свом Штефану (који пође тамо да прими имање братино) са једним писарем и са једним робом за послугу им.

То посланство дође у Будву, у области тада млетачкој — да се ондје укрца у галију коју, те отуд бочно-каторским заливом на морем јадранским да отплови у Млетке. Под Будвом намијере се на лађу једну из Марана града, која возијаше храну дома, па вјетар је тамо занои био; друге галије не бијаше ондје у онај мах.

Гладић Марано (Marano Lasciare) стајаше тада под влашћу аустријском.

Начелник будвљански натјера силом крманоша на лађи маранској, да одведе то посланство у Млетке, а по погодби „за дванаест дуката возарине“; за сигурност посланству дода још начелник три своја човјека и два она писма талијанска, која у пређашњем броју навлаш поменуемо, препоручујући посланике дужду млетачком и коморнику оном тамо.

Крманош успут уграби згодан вјетар па се примакне граду Марану; дојави с лађе потајно власти тамошњој, те изађе потјера и зароби посланство то. Војводу Скендера отираше у Горицу, у Истрију, до аустријског комесара и притегну га тамо на испит „in beywesen des hochwirdigsten fursten vnd herren, herrn Cristoffen bischofen zu Laibach vnd Seckaw etc.“ (т. ј. пред владиком љубљанским и секавским). Одзуму од њега она писма Скендер-бега Црнојевића па и дарове оне (сир и пастрме и ону суву рибу) па, бог-ме, и новце!...

Комесар владин састави о том испиту опишица извјештај на њемачком језику, од којег суврмени препис нађе се ето у оном истом завезаљу у поменутој архиви дворској у Бечу — заједно с тим писмима Скендер-бега Црнојевића у оригиналу ерском и са преводом њемачким. Све то посла комесар вишој власти својој — намјеснику земаљском — као што се види ево из овог мјеста извјештаја његова:

„А како је у њега нађено њеколико писма од његова господара господи мле-

тачкој и другијем посебне особама — ми смо та писма отворили и дали про- тумачити (превести) по словима истог „сирвиског“ (ерског) писма и језика, и с додатим преписом (преводом) не хтједосмо пропусти, да не пошљемо вашој кнежевској свјетлости још и праве оригинале им“.

Каква голема разлика ту између језика ерског и њемачког у оно доба!...

Тако су дакле та писма ерска из Горице доспјела у Беч, и тако је постао и тај суврмени преводим њемачки године 1523.

Него да речемо сад: ко то бјеше Скендер-бег Црнојевић.

Ево шта о њему у тој расправи својој казује старина Миклошић (на стр. 49. и т. д.) по изворима историјским:

„Иван, најславнији међу Црнојевићима, савезник млетачки супрот Турака, које а име и данас живи у народу, имађаше, како пише Санудо, три сина: Ђурђа, Стевана и трећег, којему се не зна крштеног имена у споменцима. Овај трећи, што се у тих седам писма својих назива Скендер-бег — потурчио се. У тим писмима спомиње се још и кћи Антонија и муж јој Јеролим. Једна ерска народна пјесма (у Вуковој збирци II. 500) казује, како је синовица Иванова удата била за кнеза влашког Радул-бега. Историјари пак Црне Горе знају само за два сина Иванова Ђурђа и Стевана, прозваног у народу Станишом: овај се потурчио и добио по турски име Скендер (Александар)“.

У крају оном, који се данас зове Зета, владао је Скендер-бег Црнојевић као намјесник, санџак цара турског — што се најбоље види из тих седам писма му.

По влади и по имену тога Скендер-бега биће, да је и потицло име крају оном: Скендерија, то јест област скадарска, и отуд се ваљда назива и црква наглавица црногорска: „Митрополит епархије скендеријске и приморске и т. д.“ (Свршиће се.)

ЧИТУЉА.

У суботу, 18 јула о. г., у очи по ноћи, умро је у Бајрају најславнији пијаниста досадашњег свијета, **Фрања Лист**, у својој 75-ој години.

Црногорско Поморство.

Св. Никола, 24 јула. — Ове недјеље имали смо тихе и средње вјетрове од I. и IV. кв. мирно море, небо гдјегд облачно а гдјегд ведро.

На улазак Бојане има дубине највише 4½ фута млетачке.

Доједрише:

Траб при. „Луна Нуова“, тон. 12, кап. Ј. Сука, из Уциња, празан. Одједрења није било.

Уцињ, 14 јула. — Ове недјеље имали смо лагушне вјетрове од I. и IV. четвртца, ведро небо и мирно море.

Доједрише и одједрише:

Траб. при. „Две Амичи“, тон. 24, кап. Ф. Гучи, из Св. Николе, за Млетке, крџат.

Траб. при. „Буона Сорте“, тон. 21, кап. С. Адем, из Св. Николе, за Тријешће, крџат.

Траб. при. „Душо Моја“, тон. 24, кап. Б. Јани, из Св. Николе, за Драч, празан.

Траб. при. „Угурлије“, тон. 39, кап. И. Бег, из Св. Николе, за Ријеку, крџат.

Траб. при. „Дивина Провидења“, тон. 19, кап. М. Асан, из Бара, за Св. Николу, празан.

Траб. при. „Махмудије“, тон. 32, кап. М. Сулејман, из Св. Николе, за Млетке, крџат.

Траб. при. „Две Фратели“, тон. 25, кап. С. Мехмет, из Св. Николе, за Тријешће, крџат.

Траб. при. „Кориере Скутарино“, тон. 34, кап. Ј. Сулејман, из Св. Николе, за Млетке, крџат.

Траб. при. „Леоне“, тон. 35, кап. Б. Дермачи, из Будве, за Скадар, крџат.

Траб. при. „Бел море“, тон. 26, кап. С. Закули, из С. Николе, за Тријешће, крџат.

Шкуна тур. „Аслан Бахри“, тон. 100, кап. М. Барани, из Бара, за Медову, празан.

Траб. тур. „Дурадио“, тон. 16, кап. А. Ибраим, из Будве, за Драч, празан.

Траб. тур. „Еленица“, тон. 22, кап. К. Мустафа, из Бара, за Св. Николу, празан.

Бар, 18 јула. — Још трају вјетрови од I. квадранта а од јучер јаки са узбуњеним морем.

Барометар 76, стање температуре Р. 26.

11 јула дође пароброд лојда „Трито-не“, кап. Расевић, из Крфа и Арбаније, који искрца у ову луку неколико путника и терета слеђујући његово путовање.

Истог дана дође трабакула грчка „Коргирезе“, кап. А. Котећи, из Будве, крџат трговине и отпотова за Крф.

14 јула дође из Тријешћа траб. итал. „Еземнио“, кап. Г. Падрица, крџат лењама који чини овђе прописату квантину од 5 дана.

16 јула дође из Тријешћа и Далмације пар. лојда „Јонио“, кап. А. Орландо, који искрца трговине и укрца за Крф неколико путника слеђујући његово путовање.

Бар, 28 јула. — Имадосмо прошле недјеље вјетрове западне од IV. квадранта и више пута јаке са много узбуњеним морем, а ноћно од I. квад. средње.

У петак имадосмо спод невере мало кише с грмљавином.

Барометар који се био снижио на 76 и опет се подиже на 77, стање температуре Р. 24.

20 јула дође из Мељина јахт црногорски „Сибил“, кап. С. Петковић, и сјутри дан отпотовао је опет за Мељине.

20 јула дође из Уциња траб. при. „Улузие“, кап. М. Јакоја, крџат вино и отпотовао је су истијем теретом за Млетке.

22 јула дође из Инглешке јахт при. „Даница“, кап. Михаиловић.

22 јула дође из Тријешћа и Далмације пароб. лојда „Фигме“, кап. А. Фелнер, у слободној пракци, и искрца неколико терета. и слиједи своје путовање.

24 јула дође из Крфа пароб. лојда „Нил“, кап. Морета, који искрца у ову луку неколико терета и путника.

Контумација за бродове долазећих из Тријешћа и околине повињена је на 7 дана.

Лојд за путнике који полазе у Крф и напријед снижио је таку квантину 10 франака у злато свакоме путнику.

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Црногорка не може да пре- жали Црне Горе.) У сарајевском листу „Bosnische Post“ читамо ову биљешку: „У селу Веленићу, срезу Фочанском, на- шли су 11 јула жену Тона Давидовића, Јованку, објешену на једном дријеву, једва 300 крока од њене куће. Испит је показао до извјесности, да се јадница сама објесила. Покојница је била Црногорка, бјеше јој 16 година и нема мјесец дана како је удата. Свог мужа је познала у Црној Гори, гдје се бавио као усташ, и по- шла је за њега из љубави. По тек што је с њим пошла у његову постојбину снаје је веља туга за својим завичајем. Науми да побјегне, но је стигну у врну. Тада, видећи да се не може више врати у Црну Гору, науми да се опрости са жимотом који јој, без Црне Горе, бјеше изгубио сву цијену, те тако и учини.“

(Сарајевска полиција.) Исти њемачки лист сарајевски објављује ове за- нимљиве податке:

„Овдашња полицијска власт казнила је мјесеца јула 500 чељад, и то: 121 због пјачења, 9 због пријеступа послужитељ- скијех правила, 44 због пријеступа уличке полиције, 46 због повреде полицијскијех прописа за пјачу, 28 због повреде здрав- ствених прописа, 8 због повреде јавне при- стојности, 2 због повреде занатлијскијех правила, 27 због повреде фијакерскијех правила, 14 због повреде прописа за на- шапорте и пријаву, 9 због повреде пра- вила за комедије и крчме, 3 због недозво- љеног играња на карте, 5 због пороба, 20 због крађе, 16 због крађе псећиж мар- ка, 9 због пријеваре, 58 због непристој- ног понашања, 5 због екитње, 17 због ноћног тумарања, 11 због нарушења но- ћног мира, 15 због тјелесне повреде, 11 због просјачења, 1 због недозвољеног тор- барења, 7 што нијесу имали нашапорте, 2 због недозвољеног повратка као исељеници, 4 због упорства стражи, 3 због недозвољеног исељења, 8 због затаје нађених ствари и 2 због недо- звољеног држања оружја“.

Колико су ти подаци по себи зани- мљиви у погледу статистичком, били би још занимљивији, кад би било таквијех по- датака из времена прије окупације.



У суботу 23. Августа давају годиш- њи парастос у цркви шаљарској у Кото- ру мојој жеки:

ЗОРКИ

а четрнаесто-мјесечни спомен мојему сину:

ВЛАДИМИРУ.

Ово јављам мојим пријатељима моле- ћи их за саучешће, а познаницима ради знања.

Нешо Зековић

учитељ.

ОБЈАВА.

Овијем се износи на продају има- ње Николе Вучинића при Вељем брду у Враничке њиве. Ту имаде 55 рала земље све у једном комаду, (близу кол- ског пута који тудије пролази), у ав- лији од 32 квадратна метра имаде јед- на кућа са 5 комара на горњем поду. Уз кућу симетрично је приграђена и једна кућина. Мало даље имаде још једна кућа поземљупа од 15 метара дужине која служи за држање живо- тине. Земља је готово сва зидом огра- ђена. Ко би желпо ово имање купити, а није му подробно познато, нека по- ђе да види, и нека се обрати окруж- ном суду у Подгорицу, ђе ће се имање предати ономе који до 12 октобра ове године највишу цијену понуди.

Број 359.

Цетиње, 26 јула 1886.

Из канцеларије министарства
финансије.

ОГЛАСИ.

САМО ЈЕДАНУТ

НУДИ СЕ ОВАКО ДОБРА ЗГОДА, ГДЈЕ
СЕ МОЖЕ ЛИЈЕП САХАТ ЗА ПОЛОВИНУ
ЦИЈЕНЕ НАБАВИТИ.

ВЕЛИКА РАСПРОДАЈА.

На читавом јевропском континенту настали политички одношаји нијесу ни Швајцарску мимоишли, што је поводом знатном исељавању радника, услјед чега је и уздрман опстанак творница. Тако је и прва и најзанатлија творница сатова, коју ми заступамо, за сада затворена, те нам је повјерена продаја њених творива. — Они такозвани Вашингтон цени сахати најбољи су сахати овога свијета, изван- редно елегантно гравирани и везени и по американском суктаву направљени.

Сви су сахати на секунду репасирани, и ми јамчимо за сваки сахат 5 година.

За доказ сигурна јамства и строге солидности обвезујемо се овим јавно, да ћемо сваки сахат који није по вољи, натраг узети и измијенити:

1000 депних ремонтар-сахата, нави- јају се без кључа с кристалним законцем, изванредно тачно на секунду регулирани, осим тога новим начином електро-гравнички позлаћени, с ланцем, медаљоном и т. д., прије фиор. 25, сада комад само по фи- јорина 10.20.

1000 красних сах. на котву од никел- сребра, на 15 рубина, с маљованим каза- лом, с казалом за секунде, кристалним плоскатином стаклом, прије фиор. 21, сада само по фиор. 7.25, све на секунду ре- пасирани.

РАСПРОДАЈА САХАТОВА

Творница сахатова Фром,

Wien II. Obere Donaustrasse 107.

!!ЧИТАЈТЕ!!
МАЈ ДА НЕ ДАРОВАНО.

Ми смо закупили цијету израду једне чувене фабрике инглешке, те смо у стању продавати **тризно посуђе** за полови- ну цијене што рад кошта; посуђе је од британског сребра најбоље врсте, те јамчимо да ће глеђа трајати десет година.

6 ножева од инглешког челика.

12 (6 ојича и 6 виљушка).

12 (6 кафених ојичица и толико ојичица за јаја).

12 (6 врло лијепијех купница за јаја и 6 наслона за ножеве).

2 (1 цукрена посипача и 1 цједало за чај).

2 (1 кашика за супу и 1 за млијеко).

6 врло лијепијех лизелиранијех фи- кара.

6 веома лијепијех тањира за воће са ликовима индијским и јапанским.

2 врло лијепијех свијетљака за триезу.

У све: 60 комада, — а све то за **сампијех 25 франака** (наполеон и четврт). То је пријед коштало равно 100 фран. (5 наполеона).

Наруџбине се извршују само након примљена новца, а ако се наручитељу не би свиђало посуђе, може га одмах натраг послати и новци ће му се поврати.

Пакет прашка за чипћење посуђа кошта 25 сантима, (12 новчића).

Обратити се: Universal-Versandt-Bu- reau, Wien, Ottakringerstrasse 13. 140.

Или филијали исте: Rothenthurmstrasse 5, Wien.